

РАФАЛ ЖЕМКЕВИЧ НАТИСК

Превод от полски: Мария Раева, 1985

chitanka.info

Базата Ригел I беше противно място. Когато Ратен се събудеше сутрин, имаше само една мечта — да продължи да спи. Няколко квадратни километра, покрити със сиви куполи, летище, бетонни основи, забити на няколко десетки километра в дълбините на лепкава почва. Какво друго?... Няма токсични съединения в атмосферата. Няма животни, които биха могли да бъдат заплаха за човека. Няма опасни бактерии. Няма тайфуни, сеизмични явления и вулкани. От всички възможни заплахи само една дебнеше обитателите на базата. Най-страшната. Скуката.

След неколкomesечен престой в базата Ратен си го повтаряше всяка сутрин, докато най-после седнеше на ръба на леглото си. Сигналът за събуждане още звучеше в ушите му, клепките му лепнеха. Крясъците на съседното ниво, където до късна нощ се забавляваха механиците, не го оставяха никога да се наспи. Въпреки това стана и се помъкна към банята.

Столовата беше още празна. Взе си храната от подавача и седна на масата.

— Здравей, Монахо. Както винаги пръв — чу след доста време гласа на Марти, който се друсна до него със своята порция.

— Според предписанието — отговори Ратен и отрязва от котлета.

— Наистина ли толкова обичаш това предписание?

— Не. Просто не понасям вертепите. И не мога да търпя махмурлука на механиците.

Марти кисело се усмихна. Беше възрастен тип, озлобен и разочарован.

— Грей казваше горе-долу същото.

— Грей?

— Онзи, на чието място те изпратиха. Шефът на механиците имаше рожден ден, а на следващия Грей се заби в земята, там, зад сто и седемнадесетте. Заби се на много метри. Дори не се опитавме да го извадим.

Ратен преглътна последната си хапка, изтри устни и стана.

— Отивам да проверя Стратос. Днес трябва малко да полетя.

Коридор, асансьор, коридор, стъпките отекват в мозъка му. Едва сутрин в базата става толкова тихо, че човек може да чуе ударите на собственото си сърце. Всеки ден все по-бързи и по-нервни. Вместо към хангара той се отправи към централата. Влезе тихо, без да

събужда дежурните. Чукна няколко думи по клавиатурата на компютъра и старателно записа грейналия на екрана резултат: 17,99872765.

ЗАПИС 12.08. Почвата тук е тинеста. На пръв поглед това не се забелязва, но оставеният на едно място транспортър след няколко дни потъва до борда. Всички сгради трябва да се поставят на мощни пилони, забити дълбоко в пласта от твърди скали под повърхността, или да се изграждат върху просторни платформи. Тук всъщност няма нищо освен нашата база. Туземците са достигнали равнището на племенния съюз, живеят в колиби от пръти и клони или просто в гората, под дърветата. Климатът е мек, така че това е възможно. И така, разполагаме само с нашата база, с няколко резервни летища, петнадесет станции и бездействаща мина. Никаква работа. Мисля си защо изобщо е строена тази база. Едва вчера ми го обясни един от пилотите, който е вече от две години тук. Някога Ригел била победена от Космическата служба с голям шум и блясък. Тогава необмислено било построено всичко. След това курсът се променил и експлоатацията на залежите се оказала нерентабилна. Но не можели да се оттеглят. Честта не им позволявала. Предали базата на цивилните и отлетели по дяволите да завоюват нови жизнени пространства.

Знаеш ли, мила, спечелих си ново прозвище. Нареккоха ме Монах, защото не искам да вземам участие в техните развлечения. Казват, че съм темерут и не умея да се забавлявам. Казват също, че щом всичко това ми омръзне достатъчно, сам ще отида при тях. Може да са прави.

— По дяволите, оставете ме най-после на мира — казва Ратен и бутва чашата. За момент става тихо.

— Монахът се умори — мърмори Вист нито на себе си, нито на другите и поема дълбоко от тревата. След това с надути бузи и притворени очи подава завитата цигара, държейки я деликатно между палеца и средния пръст, на седналия до него Нортиус.

— Колкото пъти се появя тук, ме изповядвате за цялата ми автобиография. Като в училище.

— Сами сме се изповядвали до амина — промърморва Мресен и протяга ръката си с цигарата към Ратен. Отрицателно движение с глава, повтаряно десетки пъти на ден. Мресен не настоява (като не ще, ще има повече за нас), цигарата продължава към Ортис.

— Разбираш ли, Монахо, просто си мисля защо си се озовал тук — боботи Мресен, като прокарва пръсти по гъстите си руси коси. — Обясни ми: млад човек, току след училище, с отлична диплома, с добро име, каца в разкапана база нам си къде, където нито напредва, нито може да се измъкне по-рано от година. Защо?

— Именно — подхваща неохотно Нортиус.

— Първо, поради лошо мнение. Второ, и така не напредвам. Трето, исках да бъда по-далеч от Земята. Колкото може по-далеч. А освен това... Извинете, но това са вече лични въпроси.

Ратен знае, че няма да го разпитват за подробностите. Но иска да им каже. Пие, наблюдава изпод премрежените си клепащи цигарата, която се върти около масата като на забавен кадър.

— Напоследък на Земята станаха много неща — казва той след размисъл. — Имаше вълнения, безредици около компютърния закон и отбранителната система...

— Знаем, знаем!

— Е, а сега, когато на референдума въпросът получи една трета от гласовете, се заловиха за нас. За студентите специално. Предложиха ми да избирам Бетелгейзе, където годишно има двадесет смъртни случая, и още някаква гадост.

— А ти участва ли във всички тези размирици? — запита Вист.

— Да.

— И в похода на президентския площад?

— Да. Бях там — казва Ратен с гордост в гласа.

Вист изкривява устни в саркастична усмивка.

— Гледах го по холографа и знаеш ли какво? Мислех си — какви глупави деца са тези. Малки глупави деца, които не искат да ядат каша и даже много-много не разбират в какво се тикат.

— По деца не се стреля, Вист — отговаря Ратен след доста време.

Мресен завива нова цигара, запалва я, дръпва. Подава я понататък и се изтяга удобно.

— Усещам вибрациите — казва той с блажен израз на лицето.

ЗАПИС 14.08. Като споменат за вибрациите, означава, че мога да си вървя. И така няма да се разбере с тях. Обикновено ме увещават няколко минути за онези свои момичета и треви, но го правят неубедително.

Не зная как го уреждат. Освен да вършат с диваците някаква разменна търговия, но не искат да кажат какво дават в замяна. Впрочем не съм настоявал, какво ме интересува. Мисля за нещо друго. Преди известно време от скука проверих състоянието на основите на базата и открих значително напрежение, освен това от ден на ден то се увеличава макар и минимално. Днес беше 17,99872767, последните цифри са нараснали с 54 през двете седмици. Пресметнах, че ако напреженията продължат да растат със същото темпо, както през последния месец, за две години базата ще рухне. Основите ще се пропукат и всички сгради ще започнат да потъват. Казах това на момчетата, но на тях не им пука, интересува ги само да имат тревицата и дивачките си. Струва ми се, че са станали зависими от тази гадост. Заслужава си да я взема от тях и подробно да я анализирам. Когато пушат, най-напред стават сънливи, отпуснати, движат се и говорят със забавено темпо. После ги хваща истерия, отиват при своите госпожички, викат и го правят така, че се чува навсякъде. Не мога да спя. Лежа и мисля за времето, когато бяхме заедно. И какво ли правиш сега? Глупав въпрос, като че ли не те познавам.

Опитвам се да заспя, но пред очите ми си или ти, или онези дивачки. Те са красиви, мургави, само дето говорят на странен език. Кому пречи това? Изглежда, са по-добри от момичетата на Земята. Може би. През дългите нощи се мъча да си спомня всички наши срещи по ред, всяка дума, жест, звук... А после дълго лежа лепкав и изпълнен с погнуса към себе си и си мисля, че утре ще запуша и ще отида заедно с другите. В края на краищата заспивам, сутрин с мъка ставам, проверявам в централата напрежението, отброявайки месеците до пълната разруха. Дори няма да рухне. Просто постепенно ще потъне в калта.

Ратен натисна червения сигнал пред вратата на шефа на базата. Миниатюрната камера се обърна към него и след миг вратата се отвори. Влезе в елегантна, облицована с бяла пластмаса стая. Китс беше заел поза за релаксиране на канапето: коленете, оперени на пода, гръбнакът, извит нагоре, лицето, поставено на удобна опора, с отвори за очите. Затвори книгата, която четеше, и се изправи със сънливо движение. Канапето се скри в пода.

— Очаквах твоето посещение — каза той, като му подаде ръка.

— Наистина ли?

— Изглежда си открил нещо много важно и разправяш за него на всички.

— Китс, бих искал да погледнеш сериозно на този въпрос.

— Гледам сериозно на всичко, което става в базата. Разбира се, в рамките на разумното. И така — той седна и показа на Ратен мястото от другата страна на масата.

— От две седмици — Ратен извади от джоба си бележник и го подаде на Китс — проверявам състоянието на основите на базата. Налягането в дълбоките пластове на планетата непрекъснато се увеличава, расте напрежението на конструкциите и...

— Не е толкова голямо, за да застрашава целостта на сградата.

— Засега не е, но ако продължи да расте.

— Кой ти е казал, че ще продължи. Тази планета е странна. Ратен, тук стават чудни неща. Според мен промените в дълбоките пластове имат сезонен характер. Налягането веднъж нараства, веднъж намалява. Няма защо да се тревожиш.

— Значи знаеш за това?

— Да, забелязахме го навремето и решихме, че няма основание за опасения.

Ратен прехвърли няколко листа в бележника.

— Това са резултатите от подробния, половингодишен контрол върху конструкцията на базата. Погледни. Напреженията растат непрекъснато от няколко години.

Китс направи физиономия, като че ли искаше да зачерни всички екрани на компютъра и да ги закове с дъски.

— Кой ти позволи да черпиш от паметта на главния компютър?

— Никой не ми е забранявал.

— За това трябва да имаш разрешение от шефа на базата, Ратен.

Ратен повдигна рамене.

— Добре, извършил съм още едно престъпление. Да не сменяме темата на разговора.

Китс стана и започна да се разхожда из стаята.

— Какво всъщност искаш?

— След три месеца е поредният транспорт. Трябва да се свържем с тях, за да ни се изпрати апаратура за сеизмични проучвания и строителни уреди. А междуременно трябва да се проверят внимателно нещата с апаратурата, която имаме в складовете.

Китс впери празен поглед в линията, където таванът и ъгълът на стената се срещат.

— Ратен, тази база твоя ли е?

— Не разбирам.

— Питам: тази база твоя ли е?

— Но... като че ли е наша?

— Каква наша? Чия?

— На Земята.

— На цялата?

— Като че ли.

Шефът на Ригел I изкриви безмилостно лице.

— Бъди сериозен, защото имам чувството, че разговарям с Вист.

— Това е база на правителството на земната империя, филиал на цивилното отделение за експлоатация на космоса.

— Тогава защо си блъскаш главата и главите на другите? Да не се лъжем, Ратен, тук си изпратен за наказание. Откъде тази загриженост за имуществото на земното правителство?

— Занимавам се с това от скука. За да убия времето. Мога ли да помоля шефа на базата за официален отговор?

— Шефът отговаря: ще се посъветвам с другите, ще помисля и ако се наложи, ще вземем съответни мерки. Доволен ли си?

Ратен кимна сковано с глава и стана. Вече зад вратата чу, или просто му се стори, че чува как Китс тихо си казва: „Намери се нов Грей, дявол да го вземе.“

ЗАПИС 18.08. Днес беше 17,99877274. От два дни последната цифра след запетайката нараства с две. Опитвам се да го свържа с едно събитие точно отпреди два дни. По време на полета се отклоних малко от трасето, докато оглеждах ливадите и горите под мен. В един момент повърхността на планетата внезапно се повдигна. Приличаше на голям мехур с диаметър няколко десетки метра. Мехурът се пукна и от вътрешността му нагоре излетя фонтан от пръст. Половин минута след това на местопроизшествието остана само висок хълм.

Вчера намерих на друго място подобно хълмче, вече доста спаднало, сякаш се е разляло. Дали се е образувало от нещо подобно преди няколко месеца?

Ратен оглежда изпод премрежените си клепки Ортис — как всмуква от завитата цигара и задържа дъх. Протяга ръка към Ратен. Отрицателно кимване с глава. Цигарата продължава към Гренкс.

— Хубаво, момичета и трева. А какво им давате в замяна?

— Разни глупотевини — мръщи се Мресен.

— Да, но какви? Бихте могли да ми кажете.

— Транзистори, микропроцесорни блокове, четящи устройства...

— На диваците? — учудва се Ратен. — За какъв дявол са им?

— Носят ги на врата, окачват ги по колибите си. Не си ли обърнал внимание?

Факт. Няколко пъти беше забелязал, че техните момичета носят на вратовете си печатни платки или диоди на кожени ремъци, но смяташе, че са подаръци от обслужващия персонал на базата.

— А помните ли как Лисен и Краплен веднъж им продадоха пресата? Заградиха я с дъски и ходят там да се молят.

— Или пещите... също са ги поставили върху някакви подпори и цялото село сутрин им удря поклони.

— Както е тръгнало, ще продадете половината база.

— Щяха да си стоят из складовете и да се развалят. А така ще се направи протокол, че са негодни, и ще ни изпратят нови...

— И пак ще ги продадете...

Смях.

— Е, не се огорчавай толкова — Мресен тупа Ратен по рамото, развеселен от физиономията му.

— Каза, че те са започнали тази търговия. Толкова ви обичат или толкова им трябват тези части? — пита Ратен, за да каже нещо.

— Кой ги знае. Някога се съпротивлявали, но с тези копия, нали знаеш... Космическата служба така ги насолила, че пушек се вдигал. Може да ни смятат за богове или нещо подобно? — разсъждава на глас Мресен.

— Аха, с богове нямаше да се пазарят толкова. Знаеш ли — Вист се обръща към Ратен — как този проскубан дивак подбира — това не му харесва, онова няма да вземе...

— Ела някога с нас, когато отиваме да търгуваме.

Ратен мисли известно време.

— Знаеш ли, че с удоволствие ще дойда.

— О! Чухте ли?

Нортиус гаси цигарата и веднага започва да свива нова. Вади от джоба си плоска кутийка и хартийки, изсипва на една от тях малко ситни, жълтозелени листенца и ги увива.

— А ако ви се разсърдят и откажат да търгуват? — пита внезапно Ратен.

За миг се възцарява тишина.

— За какво, дявол да го вземе имат да се обиждат?

— Няма проблем — Вист повдига рамена. — Ще ги чукнем по носа и край.

— Ще ги чукнеш по носа? — пита Мресен. — Тогава защо, по дяволите, им продаваше пистолети?

Ратен леко повдига глава и гледа учудено Вист.

— А ти не си ли? Кой изнасяше пълнителите?

— Добре де, ще ги бомбардираме — прекъсва ги Гренкс. — Не се бой, Монахо, да имаха този късмет... аз знам... като бръмбара, който иска да разруши Стратос.

— Мислиш, че е толкова невъзможно ли? — пита Мресен.

— Е, Стратосите ще издържат даже лека противовъздушна артилерия. — Ратен се усмихва неволно, по-скоро без причина. След всеки полет върху предната броня на Стратос остава пласт смазани бръмбари, който трудно се измива... — Досега бръмбарите не са ни направили нищо.

— Защото са глупави — казва Мресен. — Глупавият бръмбар се засилва към Стратос и от него остава само мокро петно.

— А умният?

— Виж — Ратен повдига показалец. — Ако беше умен, на летището щеше да се вмъкне в процепа под предния статор и по канала за проводниците ще стигне чак до разпределителя. После, след старта, ще се промъкне между проводниците, по луфта в корпуса до някой от управляващите блокове. Ще влезе до процесора, ще застане с предните си крака на едната жица, със задните — на другата, и късото е готово.

— Ще изгори.

— Да, но късо ще има. За четири секунди управляващата система оглупява, след това автоматично се включва резервният блок. През това време Стратос прави няколко градуса отклонение и резервният блок веднага дава контра от борда. А междувременно бръмбарът е изгорял и се е изсипал, тестовите сочат, че блокът е наред, така че компютърът се връща от резервния блок на главния, а при поредното превключване Стратос прави голямо отклонение в обратна посока. Главният блок моментално ритва обратно на резервния. При скорост

над 70% от тягата, а никой разумен човек не лети с по-малко от 80%, това е достатъчно. Губиш устойчивост и се забиваш в земята. Е?

— Всичко това е вярно — казва Нортиус. — Само че бръмбарът не познава строежа на нашите кораби. Във всеки случай не толкова добре, колкото ти.

— За наше щастие — казва Мресен невероятно сериозно и протяга ръка към чашата.

ЗАПИС 19.08. Това, което видях, може да бъде мощен взрив дълбоко под повърхността на планетата. Горедолу на нивото на твърдите скали. Такива подземни ерупции биха могли да причинят движение на дълбочинните скали — и в резултат — напрежение на основите.

Скъпа, не зная точно, но много неща във всичко това не ми харесват. Първо Китс блокира достъпа до компютрите в базата. Като че ли има право, но го направи веднага след разговора ни. От този момент състоянието на основите остава в тайна. Изобщо те се държат доста странно по въпроса. Вдигат рамене или изцеждат по някоя обща фраза от типа на „Преувеличаваш“ или „Нормално — веднъж се увеличава, веднъж намалява.“ Наистина могат да не споделят моите опасения, но според мен в толкова затворена компания, където всички си знаят и кътните зъби, такова нещо би трябвало да е тема за разговори поне три-четири вечери. Когато заговоря на масата за налягането под базата, за момент усещам някаква уплаха.

Тревожи ме и отзивът на Китс за Грей. Явно, ако го бях питал за подробности, щеше да ме гости с няколко плоскоумия, така че се отказах. Опитах се да науча нещо за Грей от другите пилоти. Изумително — единственото, което могат да кажат за него, е, че имал страшно здрава глава. И да опишат нагледно как след катастрофата се забил в земята. Тук нещо не е наред не само по този въпрос

— защото понякога самият аз оставам с впечатление, че ставам смешен, — но изобщо. Или са заговорници, или билетът напълно им е взело акъла.

Трябва да престана да мисля за това. Сега прекрасно разбирам защо тук се посяга към цигарата и се страхувам да не го направя и аз. О, Боже, да можем да пратя всичко по дяволите и да се върна. Макар че няма къде, защото при теб вече няма да дойда. Където и да е, само някъде, където се живее, където няма такова гниене като тук. На Земята. Много бързо се отказахме, позволихме си да се разочароваме, да оглупеем, да ни пръснат из Вселената. Сега го виждам. Но това не е важно. Така или иначе ще остана тук най-малко една година.

Аха, и още една дреболия: проверих в архивите — без каквото и да било съмнение, на Ригел няма сеизмична активност. Дали взривовите са предизвикани изкуствено? Това би изисквало техника, не по-зле развита от нашата, а тя като че ли не би останала скрита от погледа ни. Впрочем, дявол знае, летим от станция до станция, години наред по съвсем прави трасета. Може да сме пропуснали множество други взривове и кой знае още какво?

Транспортърът леко се полюшкваше, бързайки към гората. На тъмнолилавия фон на небето преплетените дървета приличаха на голямо черно петно.

— Това е... Е, приятелче, няма да мога да ти го обясня, сам трябва да опиташ, не е за разказване — казва Гренкс, мъчейки се да отговори на въпроса на Ратен за чувствата, които предизвиква тревата. — Прекрасно е, свобода, разбираш ли, радост от живота. Когато пушиш, истинските пропорции на света се връщат при теб. Виждаш, че всичко наоколо, цялата тази проклета база и работата, че всичко това е маловажно. Че важен си ти и твоето щастие. И усещаш своето „аз“, чувствуваш цялата пълнота на съществуването си. Като постигнеш вибрациите, знаеш всичко за себе си и за света и... Но няма

да ти го кажа, трябва веднъж да запалиш, за опит. Не бой се, не става порок. Друг е въпросът, че като запалиш, вече няма да можеш да се въздържиш. Ще видиш как може да бъде и ще искаш да повториш.

— Може би точно затова не искам да опитам.

— Преди десет-петнадесет години хора от базата са го изследвали внимателно. Резултатите трябва да се намират някъде из архивите. Установили, че не е вредно, във всеки случай не е по-вредно от обикновените цигари.

Транспортърът стигна до края на гората, заклати се и спря. Мресен застопори и изчезна за миг сред дърветата. След минута чува гласа му: „Наред е, идвайте.“ Ратен взе чувала, който беше до него, и заедно с Гренкс и Нортиус се плъзна от борда върху тревата. Вървеше последен, зад тях. Под дърветата до Мресен стояха трима мъже. Бяха ниски, набити, обрасли с редки светли коси. Изпитите лица контрастираха с яката конструкция на телата им.

— Акияна ветена, вуди — измърмори един от туземците, изваждайки ръка от плетения си пояс. — Харимате, оками ре тийа. — Посочи с жест широката дълга дъска пред себе си. В светлината на фенерчето на Мресен люшкащият се на врата на туземеца голям блок транзистори грейна с метален блясък.

Ратен мълчаливо наблюдаваше поведението на туземците. Иззад дърветата се изправиха няколко от техните момичета. Всяко от тях постави на дъската торба, ушита от нещо подобно на кожа, след което се оттеглиха в сянката. Мресен кимна с глава. Приблжиха се от другата страна до дъската и изсипаха съдържанието на чувалите си.

Туземецът с транзисторите на врата приклепна и няколко минути рови сред частите, като хвърляше някои от тях обратно в чувалите. Накрая стана, махна на момичетата, които взеха едно от чувалчетата от земята, и застанал пред Мресен, леко му кимна с глава. Сделката беше приключила, Мресен отвърна с кимване.

— Пазари се — изръмжа Нортиус без желание и тръгна към транспортъра. Върна се след малко, водейки със себе си докараните от базата дивачки. Те смениха местата си с онези, които бяха скрити зад дърветата. Всичко беше уредено. Имаха намерение вече да се връщат, когато туземецът с транзисторите помоли Мресен с жест да отиде с него. Изчезнаха зад дърветата.

— Какво има? — разтревожи се Ратен след известно време. Гренкс апатично вдигна рамене.

Мресен се върна след половин час, явно развълнуван. Нищо не каза обаче, а Ратен не искаше да пита. Измърмори само „да вървим“ и се отправи към транспортъора. Зад тях забързаха момичетата с чувалчетата листа.

ЗАПИС 23.08. Започвам да се улавям, в подсъзнателен страх. Нервите се обаждат. Това не е добре.

Сега летя по свои трасета, правя различни отклонения и се старая да видя колкото е възможно по-голяма част от терена. Видях поредния взрив и няколко внушителни дървени постройки на туземците. Започвам да усещам във всичко, което става на Ригел, нечия логична, целенасочена дейност. Дори този глупав, скучен и безцветен живот в базата оставя впечатление, че някой е пожелал да го направи още по-глупав и по-безцветен. Не знам още нищо, мисля, опитвам се да свържа фактите.

Чий е този глас? На Нортиус? Не, той не провлачва така.

— Ти, може, но аз не!

Този глас му беше добре познат. Разбира се. — Ратен вътрешно се засмива. — Това е Китс.

— Той ще издържи, но никой освен него. Проклет Монах!

Ратен, който точно се канеше да се отдръпне, спря като вкаменен. Къде са? Застанал е пред вентилационната шахта, сега е късна нощ и в базата цари тишина. Разговорът може да се води на две или на пет нива нагоре или надолу.

— Не може ли по някакъв начин да бъдат успокоени, да им се обясни, че всичко ще се оправи? — Гласът също е познат, но Ратен не може да разбере чий е.

— Съмнявам се. Казах на Мресен да опита, но те са упорити.

— Дявол да го вземе, той, общо взето, е добро момче. Малко е пернат, но изглежда, че вече му минава. Жалко за него... Може някак да минем и без момичетата, а?

— Говореха само за тревите. А без треви само след един ден всички освен Монаха ще ходят по очите си.

— Тогава?

— Не виждам изход. Трябва да се съгласим.

Тишина. Тръгнаха си. Ратен остана още известно време с ухо до вентилатора. След това бавно се прибра в кабината си.

ЗАПИС 28.08. Нямах време да си говоря сам. Не ми се щеше да записвам тези ленти, и без това няма да ги изпратя. Искам обаче да го кажа, така, за всеки случай. Убеден съм, че тук действа някаква враждебна сила, подкрепяна от високоразвита техника. С хората от базата няма смисъл да се говори за това. Престанах да им споменавам за налягането, сега приказваме само за момичета и за различни случки от младостта си. Взех от тях една от тези госпожички. Дявол да го вземе, в края на краищата аз съм възрастен, здрав мъж. Впрочем за какъв дявол се оправдавам. Няма да запуша.

Така момчетата признаха, че съм поумнял, и все по-често ми казват „Рат“ вместо „Монахо“. Очаквам поредния транспорт, който трябва да пристигне след два и половина месеца. Записах касета за ръководството на сектора с подробен рапорт за положението на Ригел и с предположенията си. Ще им я предам. А засега чувствам, че трябва да се притая и да се правя, че всичко това е престанало да ме интересува. Може през тези два месеца да се изясни още нещо.

Височина 25. Скорост 570. Снижаване.

Височина 22. Скорост 520. Снижаване.

Контакт. Автоматично управление.

Стратос постепенно забавя, накрая се заковава на пистата. Кабината се отваря със съскане и изхвърля трапа.

Ратен спря на летището и след като се протегна, се отправи към сградите. Преоблече се и слезе с асансьора до своето ниво. Натисна бутона на вратата.

В стаята му, с лице към вратата, стоеше Вист.

— Разбира се, че ще стане ясно, още днес — каза той.

Едва тогава Ратен забеляза седналия на канапето Мресен.

— Кое? — запита машинално.

Вист с красноречив жест му посочи магнетофона на масата и купчината касети.

— Прослушвали сте лентите ми?! — извика разярен Ратен.

— Кажи му за какво става дума, Мрес.

— Прослушахме рапорта ти до началството — каза Мресен. — Няма що. Ратен, смятах те за малко луд, но не и за жица. Онова, което ни разказа за преживяванията си на Земята, беше опашата лъжа, нали?

За момент Ратен прехапа език.

— Не.

— Толкова повече ме изненада...

— Твърдо си решил да ни направиш мръсно, а? — пое думите му Вист. — Защото, кучи сине, нещо не ти е харесало? Винаги трябва да се намери такъв гаден мръсник, който да оправя света.

— Нямам желание да ви правя мръсно! Интересува ме базата — някой иска да я унищожи. Впрочем, ако сте чули всичко, трябва да сте разбрали защо съм записал този рапорт.

Вист започна да сипе проклетия.

— Престани — усмири го Мресен.

— Чухме всичко. Не знам защо се тревожиш затова проклето място, което никому не е нужно и от което ще се изпариш при първа възможност. Да върви по дяволите, какво те интересува? Убили са приятелите ти, изселили са те накрай света, за да изгниеш, а ти тракаш доноси до тях?

— Не, не е така — Ратен се смръщи, отричайки с глава. — Не става дума за това!

— Не е важно за какво става дума — каза тъжно Мресен. —
Трябва да те отстраним.

— Как така „трябва да ме отстраните“?

— Просто трябва.

Ратен се облегна на стената. Разбърканата мозайка в главата му се подреди в своята цялост.

— Ясно. Вече знам. Или ще ме подредите, или край на тревата.
Така ли е?

— Нещо от този модел.

— Щом е така... липсват ми чак думи, знаете ли?

— Ти си един. А ние сме тридесет — вметна Вист. — Решението
като че ли зависи от нас, нали?

Ратен се приближи до масата и започна да подрежда касетите по
лавиците.

— Е, какво чакате? Вади пищова и край. В края на краищата, ако
за вас има някаква разлика, мога да се обърна и с лице.

— Не трябва да те убиваме, а само да те заведем при тях. Жив и
здрав. Какво ще направят с теб не знаем, впрочем това не е наша
работа.

— Ясно — промърмори Ратен. — Претърпял съм авария и съм се
забил на десетки метри в земята. Дори не сте ме вадили.

— Точно така — каза спокойно Вист. — Да вървим.

— Имам една молба — Ратен се обърна към Мресен, сочейки
купчината касети. — Унищожи ги.

— Дръж се, Монахо — промълви Мресен зад него. — Не ни е
приятно. Наистина нямахме друг изход.

Ратен не се обърна. Воден от двама туземци, тръгна към гората.
Десетина минути, а може би и половин час вървяха в абсолютен мрак
и мълчание, докато в далечината се появиха искрите на огънове.
Когато приближиха, Ратен долови очертанията на солидно изградени
колиби. Спряха пред една от тях и туземецът, без да продума, го бутна
към нея.

— Ти ли си Ратен? Добре дошъл, радвам се да те видя. Сядай.
Ще пиеш ли нещо?

В колибата до дървена маса седеше прошарен мъж. Без съмнение човек.

— Е, защо стоиш така? Седни. Аз съм Антен Серде, геолог, дезертър от базата и един от вождовете на араидите. Това са араиди, ако не знаеш — посочи с ръка към прозореца. — Сръчен народ, работлив, а тежките условия на живот им обещава големи успехи в бъдеще. За съжаление злата съдба е решила, преди да достигнат съответно ниво на развитие, тук да се домъкнат онези никаквици от Космическата служба. Изпотъпкали всичко и построили базата. Впрочем това е нищо — Антен се наведе напред. — Знаеш ли за какво служат станциите, които редовно контролираше?

Ратен поклати отрицателно глава.

— Всяка от тях има излъчвател на вълни, не им помня названието, които предизвикват системно намаляване на интелигентността на всички същества в своя обсег, които не са снабдени с подходящ екран. Така, за всеки случай, ако някога би се стигнало до колонизирането на тази планета. За щастие вече сме изключили почти всички такива машинки. Хагъл го направи толкова ловко, че вашият компютър дори не разбра.

Ратен стоеше неподвижен, наблюдаваше изпод премрежените си клепачи Антен. Мислеше напрегнато.

— Тук има още хора, така ли?

— Осем. Непрекъснато някой пристига, въпреки че в тази база обикновено изпращат пънове.

— И онова нещо... Напрежението в основите, пак вие ли?

— Да. Много е просто. Редовното бомбардиране трябва да предизвика сеизмични трусове, а техническото изпълнение е банално. С част от купените срещу листата части и произведените от нас материали правим голяма тежка бомба със съответно запалително устройство, заповядваме да се постави на подходящо място и нека потъва. В края на краищата ще успеем да разклатим тази черупка.

— Ловко — каза си Ратен. — Само че за какво са тези заобиколни пътища, щом сте могли просто да вдигнете базата във въздуха?

— И след месец да дойде наказателна експедиция на Космическата служба — атомна бомбардировка и нова база, бронирана

и оградена с лазери? Как мислиш, какво ще стане, ако Ригел I бъде разрушена от сеизмични трусове?

— Вероятно някой ще признае, че не си струва да се възстановява... Е, и хората ще напуснат планетата.

— За това именно става дума. Сега — Антен стана — разбра ли?

— Да. Сега — да.

— Чудесно. Жалко, че си пилот, а не кибернетик.

— Не разбирам.

— Трябва ни кибернетик.

— Момент. Казах, че съм разбрал, а не, че ще работя за вас.

Антен беше малко учуден.

— Тогава какво?

— Може да имате право, но аз искам да се върна на Земята.

Имам да свърша някои неща там.

— Съжалявам, Ратен, но това е невъзможно. Аз бих ти повярвал, другите също може би, но араидите не могат да си позволят подобен риск. Те вече знаят добре каква е целта на играта, макар че не разбират много правилата ѝ. Ако не се съ согласиш, ще те убият като онзи... Грей. Той беше забележителен дръвник, фанатик в оставка. Вика, нарича ни предатели. Но, не е важно. Поне умря с чест.

Ратен застана до прозореца и стисна здраво ръба му.

— Трябва да помисля — каза накрая.

— Онова, което искаш да правиш на Земята, различава ли се поне малко от това, което целим тук?

— Като че ли не. Само че знаеш ли...

— Какво?

— Дявол да го вземе, нищо. Ясно е, че ще ви помогна — каза Ратен на глас, удряйки с юмрук отворената си длан. Обърна се и за миг се втрени изумен в Антен, който държеше в ръка лула и я пълнеше със ситни жълтозелени листенца.

— Вземи, приятелю — каза вождът на араидите, изпускайки кълбо синкав, затъпяващ дим. — Да запустим. За успеха на нашата работа.

Публикувано в списане „Наука и техника“, брой 33-35/1985 г.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.